

Осягаючи простір та час

(до 50-річчя доктора історичних наук Ярослави Верменич)

Високі наукові стандарти, які дотримується у своїй професії історика ювіляр Ярослава Верменич, були закладені від народження. Адже з'явилась Ярослава Володимирівна на світ 1 травня 1967 року у Києві у родині талановитих, освічених та працьовитих людей. Батько майбутньої історикині – відомий український композитор Володимиром Верменичем, мати – авторитетний вчений у галузі етнополітики Лариса Назорна.

Після шкільних років Ярослава Володимирівна вступила на бібліотечний факультет Київського державного інституту культури, який закінчила з відзнакою у 1988 році. На початку 1990-х років Я. Верменич блискуче захистила кандидатську дисертацію, присвячену політичним аспектам політиці українізації у 1920–1930-х роках.

Кваліфікованого спеціаліста було запрошено на роботу до відділу регіональних проблем Інституту історії України Національної академії наук України. З відділом регіональних проблем історії України буде тісно пов'язане її подальше професійне життя, спочатку в якості наукового співробітника, а надалі в статусі керівника структурного підрозділу академічної установи. З середини 1990-х років Ярослава Верменич зосереджується на розробці міждисциплінарного наукового напрямку – історичній регіоналістиці. Услід за В. Антоновичем, М. Грушевським, Д. Багалієм, Я. Верменич стала вивчати процеси життєдіяльності людських спільнот і комунікативних зв'язків у територіальній площині. Досліджуючи традиції «регіонального виміру» в українській історіографії, осягаючи накопичений емпіричний матеріал, Я. Верменич у власних публікаціях часто-густо зосереджується на теоретико-методологічному осмисленню проблем регіоналізації.

Кристалізація нової «просторової» дослідницької парадигми знайшла своє відображення у монографії «Історична регіоналістика в Україні: спроба концептуального аналізу» (К., 2001. – 231 с.). В ній автор обстоює застосування хорологічних підходів до вивчення соціумів, наполягає на тому, що не час, а простір є основною структурною домінантою дослідження, чітко розме-

жує поняття «історична регіоналістика» – «історична географія» – «історичне краєзнавство».

З кожною наступною працею Ярослава Верменич намагається розглядати регіоналістику як комплексну синтезуючу дисципліну, у

міждисциплінарному просторі, на межі природничого й соціогуманітарного знання. Теоретико-пізнавальним та прикладним функціям історичної регіоналістики XIX – початку XX ст. була присвячена докторська дисертація, захищена Я. Верменич у 2005 році.

У численних працях, які побачили світ на початку XXI століття, автор намагається розширити тезаурус історичної регіоналістики. Верменич звертає увагу на лімологію, локальну історію, урбаністику. Її роботи все частіше мають не лише дослідний, але й прикладний характер. Схвальні відгуки наукової громадськості отримало написане Я. Верменич спеціальне науково-методичне видання для студентів історичних факультетів «Історична регіоналістика. Навчальний посібник» (К., 2014. – 412 с.)

У нещодавно виданій монографії «Конструювання української ідентичності: національні й регіональні проекти другої половини XIX – початку XX ст.» (К.: Інститут історії України, 2016. – 356 с.) вкотре зосереджує увагу на необхідності осмислення ролі регіональних чинників у житті українського суспільства, на ґрунтовному аналізі співвідношення загального та часткового в історії.

У нагоді 50-річного ювілею щиро бажаємо Ярославі Верменич міцного здоров'я, невичерпної енергії, натхнення, оптимізму і нових плідних здобутків на ниві краєзнавства.

